

Souhrnná teritoriální informace:

Gabon

Zastupitelský úřad 24. 4. 2025 13:26

Gabonská republika je přímořským státem Guinejského zálivu, jehož územím prochází zemský rovník. Gabonská republika, do roku 1960 francouzská kolonie, profituje dlouhodobě ze své „politické stability“. Gabon je již od vyhlášení nezávislosti řízen autokratickými prezidenty. V roce 1964 pomohla Francie potlačit důstojnický puč a tím umožnila zachování vlády profrancouzských politiků Léona M' Ba a Omara Bonga. V roce 1967 se stal Omar Bongo prezidentem a zavedl systém jedné strany (Gabonské demokratické strany – PDG; Parti démocratique gabonais). Uplatňoval relativně liberální ekonomický systém v podobě státního kapitalismu, který do země přilákal zahraniční investice. V lednu 1991 byla vyhlášena nová ústava, která zavedla pluralitní politický systém, nicméně Bongo byl nadále volen prezidentem až do své smrti v roce 2009, ve funkci byl nejdéle z afrických státníků - 42 let. Po následujících volbách se prezidentem stal jeho syn Ali Bongo Ondimba. Znovuzvolen byl v roce 2016, a pak v 2023. Poslední dvě vítězství byla těsná a nepříteli rafinovaně falšovaná, což se mu stalo osudným. Od moci byl odstaven vojenským pučem v srpnu 2023. Za převratem stál generál Brice Clotaire Oligui Nguema, vrchní velitel Republikánské (prezidentské) gardy a základní kámen bezpečnostního aparátu režimu. Státní převrat se stal vyvrcholením rivality, která trápí klan Bongo (jehož je Nguema součástí) již od roku 2018. Část klanu byla čím dál více nespokojena rostoucí mocí nad záležitostmi země první dámou francouzského původu Sylvie Bongo a jejím synem Nouredinem Bongem. Pozice Nourredina byla, po mrtvici A. Bonga, zhusta posilována, profiloval se jako následník trůnu. Nouredin byl hned v prvních hodinách puče zatčen a obviněn z velezrady. Podobný osud potkal i jeho matku a blízké spolupracovníky. Puč vedl k rozpuštění vlády a pozastavení platnosti ústavy. Nguema znárodnil klíčová aktiva Gabonu a provedl změny na rozhodujících pozicích státní správy. Hospodářské společenství středoafriických států (Communauté économique des États d'Afrique centrale - CEEAC) zrušilo v březnu 2024 sankce a šest měsíců po převratu zemi znovu začlenilo do regionálního bloku. Koncem dubna 2024 skončil proces Národního dialogu, jehož cílem bylo vypracovat plán přechodu k civilní vládě. Výsledkem bylo pozastavení činnosti 200 politických stran za účelem zpřehlednění politické prostředí a provedení nezbytných politických reforem. Dne 16. listopadu 2024 se v Gabonu uskutečnilo referendum o nové ústavě. Pro hlasovalo 92% voličů, nicméně volební účast se odhaduje na 54 %. Nová ústava GA mění poloprezidentský systém na prezidentský a ruší funkci předsedy vlády. Dále zavádí potenciální dvě funkční období prezidenta po 7 letech (oproti dřívějším 5 letům), prezident má nově také pravomoc rozpustit parlament. Návrat k civilní vládě dokončily prezidentské volby 12. dubna 2025. Dopadly dle očekávání drtivým vítězstvím prezidenta tranzice, Brice Clotaire Oligui Nguemy, který porazil zbylých sedm protikandidátů, dle provizorních výsledků uveřejněných v neděli 13. dubna, s 92,35 %, čili 575 222 hlasy. Volby překvapily historicky nejvyšší volební účastí - 70,4%.

Základní údaje	
Hlavní město	Libreville
Počet obyvatel	2,59 milionů
Jazyk	francouzština
Náboženství	70 % křesťanství
Státní zřízení	prezidentská republika
Hlava státu	Brice Clotaire Oligui Nguema
Hlava vlády	
Název měny	středoafriický frank (XAF)
Cestování	
Časový posun	o h (v létě -1 h)
Kontakty ZÚ	
Velvyslanec	Ing. Zdeněk Krejčí
Ekonomický úsek	Mgr. Marie Nwanyanwu
Konzulární úsek	Mgr. Gabriela Idehen
CzechTrade	ne
Czechinvest	ne
Ekonomika	
2024	
Nominální HDP (mld. USD)	19,99
Hospodářský růst (%)	2,8
Inflace (%)	1,17
Nezaměstnanost (%)	N/A

Kapitoly a podkapitoly:

1 Základní informace o teritoriu

- 1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi
- 1.2 Zahraniční politika země
- 1.3 Obyvatelstvo

2 Ekonomika

- 2.1 Základní údaje
- 2.2 Veřejné finance a státní rozpočet
- 2.3 Bankovní systém
- 2.4 Daňový systém

3 Obchod a investice

- 3.1 Obchodní vztahy
- 3.2 Přímé zahraniční investice
- 3.3 FTA a smlouvy
- 3.4 Rozvojová spolupráce
- 3.5 Perspektivní obory (MOP)

4 Kultura obchodního jednání

- 4.1 Úvod
- 4.2 Oslovení
- 4.3 Obchodní schůzka
- 4.4 Komunikace
- 4.5 Doporučení
- 4.6 Státní svátky

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

- 5.1 Vstup na trh
- 5.2 Formy a podmínky působení na trhu
- 5.3 Marketing a komunikace
- 5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 5.5 Trh veřejných zakázek
- 5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů
- 5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria
- 5.8 Zaměstnávání občanů z ČR
- 5.9 Veletrhy a akce

6 Kontakty

- 6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)
- 6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

1 Základní informace o teritoriu

Podkapitoly:

[1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi](#)

[1.2 Zahraniční politika země](#)

[1.3 Obyvatelstvo](#)

1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi

Gabonská republika je přímořským státem Guinejského zálivu, jehož územím prochází zemský rovník. Nejdelší hranici má Gabon se svým východním sousedem – Konžskou republikou (Brazzaville) – 1 903 km. Na severu sousedí s Kamerunem (298 km) a na severozápadě s republikou Rovnicková Guinea (350 km). Celková délka suchozemských hranic Gabonu je 2 551 km. Gabonská republika, do roku 1960 francouzská kolonie, profituje dlouhodobě ze své „politické stability“. Gabon je již od vyhlášení nezávislosti řízen autokratickými prezidenty. Počátkem 90. let byl zaveden systém více politických stran a tehdy nová ústava (přijata 1991) umožnila více transparentní volební procedury a reformy vládních institucí. Nepočetná populace, obrovské přírodní zdroje a značná podpora ze zahraničí pomohly vytvořit z Gabonu relativně prosperující zemi subsaharské Afriky. Hlavou státu je prezident Ali Bongo Ondimba, který se ujal funkce v srpnu 2009, poté kdy vyhrál prezidentské volby většinovými 42 % hlasů. Svou pozici ve funkci potvrdil i podruhé ve volbách v srpnu 2016. Je synem svého předchůdce – prezidenta Omara Bongo Ondimby, který zemřel 8. 6. 2009. Omar Bongo byl nejdéle sloužícím africkým prezidentem - ve funkci 28. 11. 1967, tedy celkem 42 let.

Prezident stojí v čele vlády a je přímo volený prostou většinou všeobecným hlasováním na 7-leté období (bez omezení funkčního období). Příští volby se budou konat v roce 2032. Zákonodárnou moc tvoří dvoukomorový parlament – Národní shromáždění (Assemblée Nationale) se 120 křesly a Senát se 102 křesly. Poslanci Národního shromáždění jsou voleni všelidovým přímým hlasováním na pětileté funkční období, senátoři pak členy komunálních vlád a regionálních parlamentů na šest let.

Gabon je v současné době unitární republikou, praktikující prezidentský systém moci s existencí více politických stran. Činnost politických stran byla pozastavena v dubnu 2024 za vlády vojenské junty. Dne 16. listopadu 2024 se v GA uskutečnilo referendum o nové ústavě. Pro hlasovalo 92% voličů, nicméně volební účast se odhaduje na 54 %. Nová ústava GA mění poloprezidentský systém na prezidentský a ruší funkci předsedy vlády. Dále zavádí potenciální dvě funkční období prezidenta po 7 letech (oproti dřívějším 5 letům), prezident má nově také pravomoc rozpustit parlament. Ústava zároveň obsahuje ustanovení, které umožňuje odvolání prezidenta poslanci a senátory v případě velezrady. Tato klauzule má vytvářet dojem pojistných mechanismů a rovnováhy moci. V demokratických volbách 12. dubna 2025 byl zvolen Brice Clotaire Oligui Nguema, plný návrat k civilní vládě je očekáván po legislativních volbách v srpnu 2025.

1.2 Zahraniční politika země

Mezinárodní scéna převrat ze srpna 2023 sice v první fázi odsoudila, poměrně rychle však došlo k normalizaci vztahů. Výjimku tvoří Angola, kde napětí přetrvává. Prezident Nguema tuto zemi proto jako jedinou v regionu dosud nenavštívil. Mezinárodní společenství kvituje s povděkem snahu o dodržení harmonogramu přechodu k civilní vládě. Rada EU doporučila aktivizaci vztahů s novým vedením státu. Sídlo CEEAC, které bylo dočasně přesunuto do Malaba, se však již navrátilo do gabonského hlavního města Libreville, protože CEEAC obnovilo 9. března 2024 Gabonu členství. Ačkoli AU a CEEAC pozastavily členství Gabonu, neuplatnily vůči zemi ekonomické sankce. Sankce Africké rozvojové banky (AfDB) byly již uvolněny již 10. listopadu 2023. Proběhne-li hladce přechod k civilní vládě, bude pravděpodobně obnoveno členství Gabonu i v AU a v Commonwealthu (členství od roku 2022).

Gabon je členskou zemí UN (OSN - Organizace spojených národů), AU (Afričan Union), NAM (Non-aligned Movement, HNŽ - Hnutí nezávislých zemí), WTO (Světová obchodní organizace), IMF (MMF - mezinárodní měnový fond), AfDB (Africká rozvojová banka), IAEA (Mezinárodní agentura pro atomovou energii). Je rovněž členskou zemí Hospodářské a měnové unie zemí střední Afriky (CEMAC – Union économique et monétaire de l'Afrique centrale). Dohoda o vytvoření této unie byla podepsána v konžském Brazzaville v roce 1964 (původně jako společenství UDEAC) a jejími členy jsou vedle Gabonu ještě Čad, Kongo, Kamerun, Středoafriká republika a od roku 1985 také Rovnicková Guinea. Hlavním cílem CEMAC je vytvoření celní, ekonomické a monetární unie, přičemž konečným cílem je pak vytvoření funkční ekonomické a měnové unie, sblížení makroekonomické politiky členských zemí a vzájemná harmonizace odvětvové hospodářské politiky, jednotné vnější tarify a odstranění existujících vnitřních obchodních bariér (www.cemac.int).

Od vyhlášení samostatnosti patřil Gabon k jednomu z pilířů tzv. Françafrique, tj. zachoval si velmi těsné vojenské, politické a hospodářské vazby na Francii. V zemi stále jednoznačně dominuje francouzský vliv, zejména v četných polovládních podnicích (parastats). Nicméně zvolna začíná být patrné slábnutí francouzského ekonomického vlivu i v této zemi, zejména díky čínské (nově i turecké a marocké) konkurenci. Bývalé koloniální velmocí dodnes umožňuje udržovat v zemi vojenské základny i vojensky intervenovat na obranu svých zájmů. Francie má v Gabonu rozsáhlé zájmy v oblasti těžby nerostných surovin (včetně manganu), spolupráce je tedy rovněž motivována snahou udržet stávající smlouvy pro francouzské těžební společnosti. Gabonský Camp de Gaulle je jednou z posledních francouzských vojenských základen v Africe a trvale zde sídlí přibližně 350 francouzských příslušníků z Gabonu (EFG).

Čilé bilaterální diplomatické a hospodářské vazby udržuje Gabon (i kvůli své výhodné pozici u Atlantiku) s USA, které jsou jedním z hlavních odběratelů ropy. Čína zůstává jedním z hlavních zdrojů investic a významným vývozním trhem Gabonu (v roce 2023 koupila přibližně 25 % exportu, včetně ropy a manganové rudy). V roce 2024 došlo k významného posílení Gabonu relace se Srbskem. Gabon hrál v omezené míře i stabilizační roli ve střední Africe, účastnil se mediačních snah ve Středoafričské republice, Angole, Konžské demokratické republice a Burundi. Vztahy s Rovnickovou Guineou zatěžuje územní spor o ostrovy Mbangé, Ponga a Cocotiers, ležící v oblasti potenciálně bohaté na ropu.

V dnech 11. – 13. prosince 2024 proběhla historicky první návštěva vysokého představitele ČR v Gabonu, místopředsedy vlády Mariana Jurečky. Cílem byla podpora obchodní relace, ale i rozvinutí potenciálu bilaterální spolupráce. Delegaci s podnikatelským doprovodem se dostalo vřelého přijetí u sedmi ministrů i prezidenta, proběhlo také podnikatelské fórum.

1.3 Obyvatelstvo

Počet obyvatel: 2,59 milionu

Hustota osídlení: 6,24 ob./km²

Věkové složení:

- ┆ 0 – 14 let: 36,8 %
- ┆ 15 – 44 let: 44,2 %
- ┆ 45 - 59 let: 12,5 %
- ┆ nad 60 let: 6,4 %

Průměrný roční přírůstek: 1,94 %, počet obyvatel žijících ve městech: 87,1 %

Národnostní složení: Téměř všechny etnické skupiny Gabonu patří do skupiny bantu. Největší etnika Gabonu jsou – Fang, Punu, Nzebi, Mpongwe a Teke.

V Gabonu žije asi 160 000 cizinců z toho cca 11 000 Francouzů.

Náboženské složení: Hlavním náboženstvím je v Gabonu křesťanství, které vyznává asi 80 % populace. Zbytek tvoří animisté. v souvislosti s migrací ze Sahelu přibývá stoupenců Islámu - 10 %.

2 Ekonomika

Podkapitoly:

[2.1 Základní údaje](#)

[2.2 Veřejné finance a státní rozpočet](#)

[2.3 Bankovní systém](#)

[2.4 Daňový systém](#)

2.1 Základní údaje

Ekonomika Gabonu je dosud nedostatečně diverzifikovaná. Země má velké zásoby nerostných surovin (ropa, mangan, železná ruda, uran, zlato, zemní plyn). Díky těžbě ropy je jednou z nejbohatších ekonomik subsaharské Afriky, zemí s druhým nejvyšším HDP/obyv. v pevninské Africe (7,803 USD/obyv. v 2023 – Světová banka) a se statutem země vyššího středního příjmu. Nerovnováha ve využití vytvořených prostředků však má za následek, že velká část populace žije v chudobě. Hospodářství je na těžbě a vývozu ropy (tvoří přibližně 50% příjmů z vývozu) závislé a jeho růst zůstává citlivý na výkyvy domácí produkce, světových cen ropy a těžebních kvót OPEC+. Zemědělství, zejména palmový olej a dřevo, rybolov, těžba a zpracování nerostných surovin tvoří ekonomicky méně významnou složku hospodářského růstu.

Nárůst reálného HDP na 2,8% v roce 2024 je jedním z ukazatelů pozitivní trajektorie vývoje pod taktovkou nové vlády. Oživení růstu je připisováno zvýšené produkci ropy i vládním výdajům v oblasti obranného průmyslu. V roce 2025 by růst reálného HDP sice mohl zpomalit na 2,5 % v důsledku poklesu těžby ropy a vývozu, na straně druhé však podpoří růst zvýšené vládní výdaje a silnější spotřebitelská poptávka.

V rámci své vize ekonomické suverenity prezident Nguema v roce 2024 znárodnil klíčová aktiva. Dotkla se všech klíčových odvětví: od ropného a těžebního průmyslu, přes dopravu, pohostinství, až po dřevařský průmysl. Nákup 63 % akcií dřevařské společnosti Société nationale des bois du Gabon (SNBG), kterou vláda odkoupila od Zvláštní ekonomické zóny NKOK, poskytl státu výhradní vlastnictví dřevařského průmyslu v zemi. Vyvlastněním zachránil stát krachující národní společnost pro vnitrozemskou a mezinárodní plavbu CNNI. Vláda obnovila investice do těžby zlata: státní společnost Société équatoriale des mines se stala většinovým akcionářem společnosti Raffinerie gabonaise de l'or. Gabonská ropná společnost (GOC) odkoupila aktiva společnosti Junior Pétrole Assala a získala zpět ropná pole Addax. Národní společnost Fly Gabon získala 56 % společnosti Afrijet, čímž se otevřela cesta k obnovení národních aerolinek. Vláda obnovila též řadu infrastrukturních projektů a zahájila realizaci nových, jejichž výčet by měl být uveden v novém Národním plánu rozvoje pro přechod (PNDT). Díky rozvoji ropných polí a průzkumům mořských ložisek je země také na dobré cestě ke zvýšení těžby. Současně již přináší ovoce úsilí o posílení domácího plynárenství.

Gabon je první africkou zemí, která obdržela platbu od Středoafriické lesnické iniciativy za snížení emisí uhlíku. Je považován za uhlíkově nejpozitivnější zemi na světě. Stát se snaží prodávat uhlíkové kredity emitentům uhlíku s cílem využít rozsáhlé lesy a uhlíkově neutrální status země jako zdroj devizových a státních příjmů. Od poloviny února 2025 byl zaveden nový poplatek za emise oxidu uhličitého pro odvětví letecké a námořní dopravy.

Ukazatel	2022	2023	2024	2025	2026
Růst HDP (%)	3,04	2,45	2,8	2,5	2,4
HDP/obyv. (USD/PPP)	19992,56	20757,07	21350	21620	22170
Inflace (%)	4,23	3,63	1,17	1	0,8
Nezaměstnanost (%)	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Export zboží (mld. USD)	10,36	9,265	9,485	7,777	7,345
Import zboží (mld. USD)	3,783	3,573	3,724	3,145	3,116
Saldo obchodní bilance (mld. USD)	6,569	5,692	5,756	4,632	4,229
Průmyslová produkce (% změna)	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Populace (mil.)	2,43	2,48	2,54	2,59	2,65
Konkurenceschopnost	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Exportní riziko OECD	07.VII	07.VII	07.VII	07.VII	N/A

Zdroj: EIU, OECD, IMD

2.2 Veřejné finance a státní rozpočet

Zbytnělý rozpočtový schodek na rok 2024 (ve srovnání s úrovní před převratem, kdy v roce 2023 činil 1,9 % HDP) částečně odráží snahu přechodné vlády zvýšit transparentnost fiskálních účtů zaúčtováním dříve nezaznamenaných mimorozpočtových výdajů (včetně mzdových bonusů ve veřejném sektoru). Rozpočtový schodek se bude dále prohlubovat, neboť úsilí o fiskální konsolidaci je podkopáváno limitovanou daňovou základnou a malým objemem příjmů mimo ropný sektor. Výdajové tlaky zůstanou vysoké v souladu se sociální politikou rozšiřování dotací (na pohonné hmoty a zemědělské vstupy), trvalého růstu mzdových nákladů ve veřejném sektoru, rostoucích úrokových plateb a výdajů souvisejících s volbami. V roce 2025 proto může dojít ke prudkému zvýšení fiskálního deficitu na 4,9 % HDP z odhadovaných 3,6 % HDP v roce 2024.

Přebytek běžného účtu se bude dále snižovat v souladu s klesajícím přebytkem obchodní bilance, neboť příjmy z vývozu ropy klesají v důsledku slabších světových cen ropy. Vývoz neropných produktů (včetně manganu, zkapalněného zemního plynu a železné rudy) však po zahájení nových projektů poroste.

Míra inflace klesla ze 3,6 % v roce 2023 na 2,8 % v roce 2024, čímž dosáhla kýžených 3 % stanovených CEEAC. Důvodem je poskytování dotací na pohonné hmoty pro neprůmyslové spotřebitele, pšenici a posilování XAF vůči USD.

V říjnu 2023 OECD snížilo v rámci hodnocení úvěrové rizikovosti kategorii země na 7. V květnu 2024 vedla výkonná rada Mezinárodního měnového fondu s Gabonem konzultaci podle článku IV (první od roku 2019). Pochválila přechodnou vládu za posílení úsilí o zvýšení transparentnosti fiskálních účtů, zároveň však varovala před bezprostředními finančními riziky plynoucími ze zvýšených veřejných výdajů. Začátkem června 2024 agentura Moody's ze stejných důvodů snížila úvěrový rating Gabonu a v červenci 2024 pozastavila Mezinárodní banka pro obnovu a rozvoj (IBRD) vyplácení peněz státu kvůli „nezaplaceným účtům“. Nedávný nárůst oficiálních nedoplatek, neexistence programu MMF a nadcházející splátka eurobondů (červen 2025) vystavují Gabon krátkodobému napětí v platební bilanci.

Veřejné finance	2024
Saldo státního rozpočtu (% HDP)	-4
Veřejný dluh (% HDP)	76,07
Bilance běžného účtu (mld. USD)	0,942
Daně	2025
PO	N/A
FO	N/A
DPH	N/A

2.3 Bankovní systém

Bankovní soustava Gabonu je kontrolována společnou Centrální bankou středoafriických zemí - BEAC se sídlem v kamerunském Yaoundé. Ta dozírá na činnost bank i v ostatních členských zemích středoafriického integračního seskupení UDEAC (měnové zóny CEMAC). CFA-frank (XAF) může mezi šesti členskými zeměmi CEMAC volně cirkulovat a lze jej směnit na jiné světové měny přes bankovní systém na základě obchodních dokumentů. BEAC ve své monetární politice v zásadě kopíruje rozhodnutí Evropské centrální banky. Středoafriický frank je pevně ukotven na Euro, kurz je 655,95 CFA/Euro. Vzhledem k tomu, že inflace v eurozóně zpomaluje, Evropská centrální banka (ECB) bude nejspíš pokračovat v uvolňování měnové politiky a její hlavní úroková sazba dosáhne 1,75 % na konci roku 2025, přičemž na konci roku 2024 činila 3 %. Navzdory vysoké regionální inflaci zvýšila BEAC svou hlavní úrokovou sazbu méně než ECB, aby zabránila nedostatku likvidity pro vlády a banky. Tím se zúžilo úrokové rozpětí, ale devizové rezervy zůstávají dostatečné. Kurz k dolaru kolísá.

V roce 1993 vytvořily dále členské země BEAC nadnárodní instituci bankovního dozoru – COBAC (Commission Bancaire de l'Afrique Centrale), která má zvláštní pravomoci pro regulaci činnosti a dodržování disciplíny u všech bankovních institucí integračního seskupení CEMAC. Jako všichni ostatní signatáři smlouvy o vytvoření zóny CFA-franku v Africe (1948) je Gabon rovněž povinen držet alespoň 60 % svých zahraničních rezerv na účtu „compte d'opération“, spravovaném v Paříži. Gabonský bankovní systém lze označit za spolehlivý a zdravý.

V zemi působí následující hlavní komerční banky:

- 1 Banque International pour le Commerce de l'Industrie du Gabon (BICIG)
- 1 BGFIBANK SA Gabon
- 1 Citibank Gabon, s.a.
- 1 Banque Gabonaise de Développement (BGD) - rozvojová banka
- 1 United Bank for Africa Gabon
- 1 Ecobank Gabon • Orabank Gabon
- 1 Union Gabonaise de Banque
- 1 Post Bank S.A.
- 1 Banque de l'Habitat du Gabon

2.4 Daňový systém

Gabonský daňový systém se přizpůsobuje jednotnému systému v rámci zemí CEMAC. Nediskriminuje obchodní zájmy zahraničních subjektů.

Nové společnosti, které investovaly 100 mil CFA do zemědělského sektoru, 200 mil. do sektoru výroby a 500 mil. CFA do těžebního nebo dřevařského průmyslu neplatí podnikovou daň po dobu dvou let, třetí rok je tato daň snížena o 30%. Pro nové investory a investory v důležitých sektorech (hornictví, ropa, těžba dřeva, turistika, zemědělství, výroba cementu), které se řídí zvláštními předpisy, existuje ze zákona řada dalších výjimek. Dále je možné vyjednat v podepsovaném kontraktu další úlevy. Zvláštní režim (10 leté prázdniny na podnikovou daň, osvobození od VAT) platí pro nové společnosti působící ve speciálních ekonomických zónách.

Daňový systém tvoří následující základní přímé a nepřímé daně a sociální pojištění zaměstnanců:

- Daň z příjmu fyzických osob – je progresivní podle příjmu v pásmu 0 – 35 %
- Daň podniková – 1 % z obrátu nebo 30 % ze zisku na území Gabonu, ropné firmy platí daň ve výši 35 %, speciální daňový režim (25 %) mají státní podniky a podniky podnikající v zemědělství.

Podnikání je dále zatíženo řadou plateb a odvodů (srážková daň (10 – 15 %), daň z půdy (15 %), daň z nemovitosti (25 %), lokální daň).

- Daň z přidané hodnoty (TVA) – 18,5 %, byla zavedena v dubnu roku 1995 a jejími plátcí jsou všechny společnosti s ročním obrátem vyšším než zhruba 330 000 USD. Snížená 10 % sazba platí pro cement, kuřata, minerální vody, cukr. Touto daní nejsou zatíženy následující služby a produkty: mezinárodní doprava, tisk, hnojiva, vejce, čerstvé ryby, stolní oleje, máslo, mléko a mléčné výrobky, obilniny, léky a léčiva.
- Sociální pojištění – 20,1 % ze mzdy, další 2,5 % platí zaměstnanec.

Bližší informace o daňovém systému a úlevách viz. www.dgi.ga.

3 Obchod a investice

Podkapitoly:

[3.1 Obchodní vztahy](#)

[3.2 Přímé zahraniční investice](#)

[3.3 FTA a smlouvy](#)

[3.4 Rozvojová spolupráce](#)

[3.5 Perspektivní obory \(MOP\)](#)

3.1 Obchodní vztahy

Obchodní vztahy s EU

EU je jedním z nejvýznamnějších obchodních partnerů Gabonu. V roce 2024 země EU dovezly z Gabonu zboží v hodnotě 1319 milionů EUR a vyvážené zboží v hodnotě 1053 milionů EUR.

	2020	2021	2022	2023	2024
Import z EU (mil. EUR)	725,61	734,91	1019,3	1178,84	1052,7
Export do EU (mil. EUR)	620,78	969,44	2069,24	1408,81	1318,6
Saldo s EU (mil. EUR)	-104,83	234,54	1049,94	229,96	265,9

Zdroj: Evropská komise

Obchodní vztahy s ČR

Hlavními dovozními komoditami v roce 2024 byly: tropické dřevo, ochuzený uran, pytle a sáčky z polymerů ethylenu, zařízení k výrobě rentgenových paprsků, generátory vysokého napětí, ovládací panely a stoly, prosvěcovací štíty atd. a argon. Vývozu dominovaly zejména plynové turbíny, plastové výrobky pro přepravu zboží, silniční válce, kaučukové pneumatiky, zapalovací svíčky do motorů, čelní lopatkové nakladače, dráty, dětské pleny, mléko a smetana, zmrazená drůbeží křídla, keramické dlaždice, či paměťové jednotky pro zpracovávání dat. Export v roce 2024 dosáhl na 105 milionů korun a import na 5 milionů korun. V zemi momentálně jedná kolem 30 českých firem o konkrétních projektech. Vzájemný obchod v roce 2024 se po dvou letech vyhoupl ze záporné obchodní bilance do kladných čísel. Stojí zatím více než zdvojnásobení českého vývozu i hluboký propad dovozu z Gabonu.

	2020	2021	2022	2023	2024
Import z ČR (mld. CZK)	0,04	0,05	0,04	0,05	0,11
Export do ČR (mld. CZK)	0,07	0,01	0,06	0,12	0
Saldo s ČR (mld. CZK)	0,03	-0,04	0,01	0,08	-0,1

Zdroj: ČSÚ

Obchodní vztahy se zeměmi mimo EU

Hlavními dovozy Gabonu jsou: stroje, stavební materiály, obiloviny a jiné potraviny. Hlavním dovozním partnerem Gabonu je Francie, mezi další patří: Čína, Jižní Korea, Spojené státy americké a Indie.

	2020	2021	2022	2023	2024
Import ze zemí mimo EU (mil. EUR)	2113,68	2255,62	2472,58	2214,98	2389,76
Export do zemí mimo EU (mil. EUR)	4259,52	6098,48	7513,76	7252,89	7448,39
Saldo se zeměmi mimo EU (mil. EUR)	2145,84	3842,86	5041,18	5037,91	5058,62

Zdroj: EIU, Eurostat

3.2 Přímé zahraniční investice

Gabon podporuje zahraniční investice v celé řadě odvětví, zejména v oblasti ropy a zemního plynu, infrastruktury, dřeva, ekoturistiky a těžby. Gabon zůstává závislý na příjmech z uhlovodíků.

Podle zprávy UNCTAD World Investment Report 2024 se příliv přímých zahraničních investic do Gabonu v letech 2022 až 2023 zvýšil z 1,1 miliardy USD na 1,2 miliardy USD.

V říjnu 2023 OECD snížilo v rámci hodnocení úvěrové rizikovosti kategorii země na 7 (nepojistitelná). V květnu 2024 vedla výkonná rada Mezinárodního měnového fondu s Gabonem konzultaci podle článku IV (první od roku 2019). Pochválila přechodnou vládu za posílení úsilí o zvýšení transparentnosti fiskálních účtů, zároveň však varovala před bezprostředními finančními riziky plynoucími ze zvýšených veřejných výdajů. Začátkem června 2024 agentura Moody's ze stejných důvodů snížila úvěrový rating Gabonu a v červenci 2024 pozastavila Mezinárodní banka pro obnovu a rozvoj (IBRD) vyplácení peněz státu kvůli „nezaplaceným účtům“. Nedávný nárůst oficiálních nedoplatků, neexistence programu MMF a nadcházející splátka eurobondů (červen 2025) vystavují Gabon krátkodobému napětí v platební bilanci.

PZI ČR v zemi nejsou zatím žádné.

3.3 FTA a smlouvy

Gabon podepsal v březnu 2018 dohodu o Africké kontinentální zóně volného obchodu (AfCFTA).

Smlouvy s EU

Evropská unie a Gabonská republika udržují dlouhodobé partnerství, které se v současnosti řídí Samojskou dohodou, jež slouží jako obecný rámec pro vztahy EU s africkými, karibskými a tichomořskými zeměmi. Dohoda byla podepsána 15. listopadu 2023 a prozatímní provádění dohody začalo 1. ledna 2024. Upravuje mimo jiné ekonomické vztahy a rozvojové otázky.

Economic Partnership Agreements (EPAs): EU patří k nejvýznamnějším donorům zahraniční rozvojové pomoci i významným obchodním partnerům v regionu. Gabon dosud dohodu nepodepsal, ale čerpá z výhody volného přístupu na EU trh.

Smlouvy s ČR

Mezi ČR a Gabonem není podepsána žádná bilaterální smlouva.

Obchodní dohoda mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou Gabonu (Libreville, dne 24. března 1983) nevstoupila v platnost; od vstupu ČR do EU jsou vztahy upravovány společnou politikou EU.

Návrh na sjednání Dohody o vojensko-technické spolupráci byl předán gabonské straně v dubnu 2022, protistrana však naň dosud nereagovala.

V roce 2024 se obnovila diskuze o podpisu Smlouvy o zamezení dvojího zdanění, která čeká na podpis od roku 2014. Na expertní úrovni byl dojednán finální text smlouvy již v roce 2013, od té doby však nedošlo k jeho podpisu a ani ke komunikaci dalšího postupu. Gabonská strana postoupila v říjnu 2024 návrh na několik úprav smlouvy. Ministerstvo financí ČR tyto změny považovalo za natolik rozsáhlé, že pozvalo protistranu k dalšímu kolu expertních jednání. Uskutečnilo se v únoru 2025 v Praze.

Ministerstvo dopravy ČR iniciovalo zahájení jednání o bilaterální Dohodě o leteckých službách k přímým i nepřímým letům. Návrh textu byl předán gabonskému ministru dopravy v prosinci 2024.

3.4 Rozvojová spolupráce

V r. 2012 byly Gabonu předány chirurgické nástroje v hodnotě 114 971 Kč pro nemocnici v Libreville. Gabonským studentům byla pro školní rok 2013 – 2014 nabídnuta 4 stipendia vlády ČR ke studiu na českých vysokých školách.

Malé lokální projekty byly v GA realizovány v letech 2012, 2022 a 2023. Novější z let 2022 - 23 byly zrealizovány v regionu, odkud pochází ministryně obrany. Z projektových peněz byla opravena střecha Katolického lycea Saint-Claret v Okondji, jehož je absolventkou. Tato skutečnost je paní ministryni známa a vnímá ji velmi pozitivně. V roce 2025 je realizován MLP, který umožní ve zmíněném lyceu zřízení internetové učebny a dalších toalet pro žáky.

Na rok 2025 podala Hospodářská komora Gabonu žádost o vázaný peněžní dar za účelem výstavby modulární pojízdné moštárny, která by umožnila efektivnější zpracovávání sezónního ovoce a zeleniny.

Přijímaná a poskytovaná rozvojová pomoc: Gabon je zemí s druhým nejvyšším HDP/obyv. v subsaharské Africe a má statut země s vyšším středním příjmem. Donory jsou EU, USA, Japonsko a Německo.

Gabon na druhé poskytuje pomoc, v současné době se spolupodílí na stabilizaci Středoafričské republiky.

Gabon je součástí strategického koridoru N'Djamena-Libreville v rámci platformy Global Gateway a Team Europe Initiative.

3.5 Perspektivní obory (MOP)

Jde o malý trh charakterizovaný nízkou kupní silou většiny obyvatel - vývozce by se měl orientovat na celou zónu CEMAC. Na druhé straně je podíl domácí výroby velmi nízký, téměř všechno zboží se do Gabonu dováží, což otevírá možnosti pro české exportéry. Patří mezi ně v současné době zejména potravinářské komodity a technologická zařízení pro potravinářský průmysl. Značný zájem by mohl z gabonské strany být také o traktory a ostatní zemědělské stroje pro farmáře, včetně dodávek hnojiv a chemikálií proti škůdcům. Obrovský potenciál bude v blízké budoucnosti skýtat program rozšíření mořského i říčního rybolovu (technologie na zpracování ryb, mrazicí provozy apod.).

Nejperspektivnějšími odvětvími jsou stále ropný a těžební sektor (diamanty, rudy) a sektor zpracování vytěženého dřeva. Očekává se rozvoj těžby zejména nově objevených zásob zlata, diamantů, barytu, mastku a fosfátů. Využití těchto zásob bude potřebovat dodávky zejména těžebních technologií a příslušných dopravních prostředků. Gabon investuje do rozvoje infrastruktury – perspektivní jsou z tohoto hlediska stavební stroje, vybavení letišť, obytných budov, nemocnic, zařízení pro vodní elektrárny, malé vodní elektrárny, ale i obnovitelné zdroje elektrické energie (solární...), které je možné zapojit off-grid. Zásoby využitelné dřevní hmoty se v Gabonu odhadují až na 400 milionů kubických metrů. Gabonská vláda zakázala vývoz nezpracovaného dřeva a kulatiny, naskýtá se v krátké době obrovský prostor pro firmy, které budou schopny dodat zařízení/investovat do velkokapacitních pil a linek na zpracování dřeva. Gabonský lehký průmysl bude tvořit značný potenciál pro vstup zahraničních společností nebo dodávky komponent, pokud se podaří snížit stávající vysoké náklady na energie a dopravní infrastrukturu.

Velký potenciál má turistický průmysl. Úspěch by mohla mít rovněž nabídka subdodávek pro zahraniční společnosti působící v Gabonu. Gabon nabízí perspektivně velmi dobrý trh také například pro česká malá dopravní letadla (v zemi je největší soukromá civilní letecká flotila malých letadel), dále stále se rozvíjející trh pro telekomunikační zařízení a služby.

V současné době jsou nejperspektivnějšími odvětvími pro české investice:

- 1 rozšiřování a zlepšování dopravní infrastruktury (včetně letišť)
- 1 digitalizace a rozšíření telekomunikací
- 1 zpracování dřeva, výroba papíru
- 1 hotelový průmysl a turistika
- 1 projekty na ochranu přírody
- 1 zemědělství, provozy pro zpracování zemědělské produkce
- 1 výroba nápojů (včetně minipivovarů)
- 1 produkce palmového oleje
- 1 geologický průzkum a těžba ložisek surovin
- 1 výroba stavebních materiálů
- 1 zdravotnictví, stavba polních klinik
- 1 energetika

4 Kultura obchodního jednání

Podkapitoly:

[4.1 Úvod](#)

[4.2 Oslovení](#)

[4.3 Obchodní schůzka](#)

[4.4 Komunikace](#)

[4.5 Doporučení](#)

[4.6 Státní svátky](#)

4.1 Úvod

Gabon je civilizovaná země v řadě oblastí ovlivněna francouzskou kulturou a zvyklostmi. Řada bohatých a vlivných obchodníků studovala v Evropě a Kanadě a má tudíž vysoce kvalitní vystupování, bohaté zkušenosti ze světového obchodu, používají moderní technologie, a proto je dobré k tomu takto přistupovat (Afričané obecně už nesměňují za barevná sklíčka). Nicméně je třeba počítat s africkými nešvary, jako zejména nedochvilnost a pozor na i v Gabonu nechvalně proslulé „nigerijské podvody“.

4.2 Oslovení

V prvním kroku je třeba si uvědomit, zda je Váš produkt či služba uplatnitelná na gabonském trhu. Trh je zde z 85 % čistě proimportní a většina věcí se dováží ze zahraničí. Je důležité mít na paměti, že trh je velmi citlivý na cenu. Hodně zboží se dováží z Číny, které konkurovat nemůžete, ale ve velkém počtu se objevují společnosti, které jsou bohaté a preferují kvalitu.

Druhým krokem je výběr vhodných klientů. Gabonci jsou velmi hrdý národ a rádi předstírají, že chtějí vše a ve velkém. Skutečnost je však taková, že za touto maskou schovávají fakt, že nejsou tak bohatí, aby si mohli Váš produkt koupit. Výběr partnera je zde zcela klíčový a může Vám přinést buď očekávaný zisk, nebo také velké potíže.

Třetím krokem je nalezení partnera (klienta), s kterým můžete obchodovat. V Gabonu neexistují kvalitní placené databáze a většina firem uvedených v seznamech různých vyhledávačů nefungují. Obchod se zde dělá z 99 % přes známé. Pokud Vám firma napíše „zašlete oficiální dopis či e-mail“, tak již víte, že se s Vámi bavit nebudou. Osobní kontakt je zde zcela nezastupitelný.

Gabonci jsou hrdým národem, a při jednání proto není dobré jim na vše přitakávat. Cena je důležitá a je vždy na prvním místě. Není dobré cenu extrémně navýšit a následně smlouvat. Jelikož při finální ceně, která je o 25 % či více procent nižší, bude mít klient pocit, a to oprávněný, že jste ho chtěli podvést. Je nezbytné si také uvědomit, že většina dopisů, kde Vám někdo tvrdí, že pracuje pro CEMAC nebo že má zájem o Váš produkt, bez bližší specifikace, je podvod. S těmito firmami neztrácejte čas.

Velmi dobře si zajistěte platební instrumenty. Nejčastěji se používá potvrzený neodvolatelný akreditiv (L/C) s co možná nejjednoduššími podmínkami, aby nedocházelo k průtahům s platbami. Snažte se mít většinu svých plateb uhrazených a na svém účtu ještě před odesláním zboží.

4.3 Obchodní schůzka

Pro jednání bohužel nepostačí angličtina. Je velice výhodné ovládat francouzštinu nebo mít tlumočníka.

Plánujte cestu mimo období Vánoc a Ramadánu. Mějte na paměti etnické, kulturní a náboženské rozdíly země. Vnímejte co se okolo vás děje, buďte obezřetní, opatrní na svůj majetek, dbejte o svou bezpečnost a vyhýbejte se rizikovým situacím. Zjistěte si, kdo je váš obchodní partner, s kterým spolupracujete. Bez kvalitního místního partnera, jenž vám otevře dveře k zákazníkům, se absolutně neobejdete. Lépe si prověřit partnera přes velvyslanectví na místě, aby se předešlo případné podvodné činnosti. Je dobré se s gabonským partnerem osobně setkat.

Velmi obvyklým a častým jevem je všeobecná nedisciplinovanost a nedochvilnost. Bohatí či vlivní Gabonci rádi dávají své bohatství (vliv) okázale najevo (včetně perfektního oblečení a automobilu). Při jednání jsou velmi sebevědomí a asertivní. Součástí jednání může být velmi zdvořilá a dlouhá předehra, potrpí si na správné titulování (pokud zastávají důležité funkce), na pozornosti a lichotky. Jsou příznivci dlouhých proslovů a sami jsou výbornými a vtipnými řečníky. Vyplatí se vzít v potaz, že páteří společnosti jsou doposud tradiční struktury (i když to nemusí být na povrch patrné) a všechny významnější investice a obchodní případy jsou prosazovány vlivovými skupinami s tradičními strukturami. Potenciální obchodní partner by měl mít na tato struktury vazby. Při jednáních na centrálních úřadech se vyžaduje oblek s kravatou, při obchodních jednáních se toleruje košile s kravatou.

Nenechte se uchlácholit prvotním dojmem, že klient chce vše a ve velkém. Gabonci jsou mistři manipulace a rádi vytváří dojem, že je již obchod sjednán během prvního jednání. Připravte se na neočekávané průtahy a změny v zadání požadavků. V případě schůzek připravovaných na úřadech je lépe směřovat vše na středu, čtvrtek a pátek. V neděli bude většina Gabonců v kostele. Modlitba je obvyklá na veřejných shromážděních, konferencích a někdy před oficiálním obědem nebo večeří.

Úřady jsou funkční, ale rozhodovací procesy jsou zdlouhavé a jsou často stimulovány korupcí či zájmy vlivných skupin. Jednání úředníků může být občas považováno za arogantní, což souvisí s falešným pocitem národní hrdosti a s pocitem důležitosti zastávané funkce (jak říkají samotní Gabonci, úředníci zde občas pocítí potřebu „to exercise their power“). V těchto případech se doporučuje reagovat spíše mírně a nedávat průchod pocitům. Drobná pozornost může chování úředníka změnit.

Při řízení vozidel je třeba připravit se na vše – včetně např. náhlého vybočení protijedoucího vozidla do protisměru, předjíždění na nepřehledných úsecích, nerespektování semaforů a dopravního značení. Řidiči jsou velmi nedisciplinovaní a dopravní pravidla tak, jak je známe např. v Evropě, nejsou respektována. Doporučujeme proto vždy místního řidiče. Velmi důrazně se doporučuje věnovat pozornost pokynům policistů či vojáků, na tzv. check-pointech a snažit se o nekonfliktní vystupování. Dopravní ruch v hlavním městě houstne a je nutné vždy počítat s časovou rezervou. Mimo Libreville je třeba počítat se špatným stavem silnic, zejména v období dešťů.

4.4 Komunikace

Úředním a tudíž i hlavním komunikačním jazykem je francouzština. Dalšími většími místními jazyky, jsou: fang, myene, teke, punu, eshira, kikongo, mbere, kota, ndjabi a lumbu. Všechny patří k bantuské jazykové rodině. Pro několik tisíc Gabonců je francouzština mateřský jazyk. V Gabonu není vyjma ropného sektoru příliš mnoho lidí, kteří mluví anglicky, francouzština je základní podmínkou úspěchu jednání. Je lépe se zdržet kritiky politického systému nebo fungování úřadů. Je třeba se vyhnout fotografování osob, úředních budov atd. bez předchozího svolení.

Komunikovat lze emailem i telefonicky, velice populární je Whatsapp a další moderní komunikační technologie. Pro obchodní vztahy lze velice doporučit osobní setkání.

4.5 Doporučení

Jde o malý trh charakterizovaný nízkou kupní silou většiny obyvatel, tradičně orientovaný na francouzské zboží. Vývozce by se měl orientovat na celou oblast CEMAC. Zákazník se orientuje především na cenu, kvalita zboží je až na druhém místě – stále rostoucí dovozy levného čínského zboží představují významnou konkurenční překážku. Základní podmínkou úspěchu na trhu je vedle ceny výrobku dlouhodobá aktivní exportní strategie zaměřená na tuto zemi a šířeji celou zónu CEMAC.

Doporučujeme osobní cestu do země za účelem shlednutí reality a poznání obchodního partnera osobně v jeho prostředí. Navštivte jeho firmu a výrobu. Navažte kontakty s českými firmami, které již mají osobní zkušenost s danou zemí.

4.6 Státní svátky

- 1. ledna (Nový rok)
- Velikonoční pondělí
- 17. duben (svátek žen)
- 1. květen (Svátek práce)
- Svatodušní svátky (50 dnů po Velikonočním pondělí)
- svátek Nanebevzetí Panny Marie a Den Gabonské nezávislosti (15., 16. a 17. srpna)
- Den všech svatých (1. listopadu)
- 1. svátek vánoční
- slaví se rovněž dva lunární muslimské svátky – Id al Fitr a Id al Adha (konec Ramadánu). Termíny těchto svátků jsou však pohyblivé.

Volné dny: soboty, neděle

Otevírací a pracovní doba: Obvyklá otevírací doba obchodů je od 9:00 do 12:00 hodin a pak od 14:00 do 18:00 hodin, velké supermarkety polední přestávku nemají a jsou otevřeny až do pozdního večera, rovněž tak jsou otevřeny v sobotu dopoledne. Malé libanonské obchůdky jsou otevřeny každý den bez přestávky. Tržiště jsou otevřena většinou od 8:00 do 18:00 hodin.

Otevírací doba provozoven veřejných služeb, centrálních úřadů a bank je pak od 8:00 do 15:00 hodin. Lékárny jsou otevřeny od po celý den (Libreville).

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

Podkapitoly:

[5.1 Vstup na trh](#)

[5.2 Formy a podmínky působení na trhu](#)

[5.3 Marketing a komunikace](#)

[5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví](#)

[5.5 Trh veřejných zakázek](#)

[5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů](#)

[5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria](#)

[5.8 Zaměstnávání občanů z ČR](#)

[5.9 Veletrhy a akce](#)

5.1 Vstup na trh

Na opravdu dobrý kontrakt nelze čekat v ČR. České firmy dosud nemají v Gabonu vybudovanou žádnou síť zástupců, kteří by pravidelně ošetřovali místní trh, při rozšíření obchodních styků by ale mohly napomoci v zemi působící české firmy. Do Gabonu je sice možné vyvážet přímo, spolupráce s místním zástupcem nebo v Gabonu registrovanou firmou (dovozcem) je konkurenční výhodou. I tyto osoby je třeba vyhledávat aktivně, nejlépe osobně přímo na místě. Konkurenční výhodou mají firmy, které mají v zemi styčnou osobu hovořící francouzsky nebo přímo zastoupení. Vzhledem ke složitosti místního obchodního prostředí je nanejvýš důležité vyjednat detailně všechny aspekty obchodní smlouvy (nejlépe s pomocí místního právního zástupce). Před uzavřením smlouvy je třeba partnera pečlivě prověřit specializovanou firmou (due dilligence). Jednou ze základních podmínek je zvládnutí francouzštiny v obchodním styku. Zahraniční společnost může prodávat svoje zboží přímo, prostřednictvím agenta nebo distributora, může si otevřít zastoupení nebo uzavřít „joint venture“ s gabonským partnerem. Nejvhodnější pro dodavatele (ale zároveň nejméně pravděpodobné) je samozřejmě nalezení bonitního partnera, který by pracoval na svůj účet a sám nabízené zboží hradil při jeho odběru v ČR. Nejobvyklejším způsobem distribuce zboží je ale výrobce–dovozce–velkoobchod–maloobchod–zákazník. Pokud společnost nechce/nemůže vyvážet přímo, bonitní a spolehlivý dovozce/distributor/agent je klíčovou osobností - je třeba s ním udržovat co možná nejčastěji osobní a přímé vztahy.

Český vývozce (dovozce zboží do Gabonu) potřebuje zejména faktury (Commercial Invoice), a to ve čtyřech exemplářích, pokud možno ve francouzštině nebo jiném světovém jazyce, ale s přiloženým francouzským překladem a popisem zboží. Všechny faktury musí obsahovat jména dodavatele a příjemce zboží, název zboží, jednotkovou a celkovou cenu a údaje o množství. Jednotková cena a celková cena musí být uváděna v paritě cif, se specifikovanou hrubou a čistou hmotností a prodejními podmínkami. Dále se vyžaduje lodní nákladový list (Bill of Landing) nebo letecký nákladový list (Air Waybill), balicí listy (Packing List) a osvědčení o původu zboží (vydané oficiální Obchodní a průmyslovou komorou v zemi původu zboží). Dovozní clo je vyměřováno z CIF. Kromě celních poplatků (a samotných poplatků za proclení) je velmi často vyžadován i další speciální poplatek, často se clo vyměřuje nikoliv na základě fakturované ceny, ale odhadu tuzemské „tržní“ ceny celním úředníkem. Do Gabonu lze dovážet prakticky všechny kategorie výrobků, kromě cukru a vajec. Gabon se rovněž brání nadměrným dovozům mýdla, stolních olejů a mouky. Zakázán je rovněž dovoz automobilů starších než 3 roky. Pro dovoz potravin a léků je vyžadováno dovozní povolení a zdravotní osvědčení. Zařízení pro ropný, těžební průmysl a turistiku mohou být dovezeny bezcelně na základě tzv. dočasného propuštění (je vydáváno až na 10 let). Na výrobky se zemí CEMAC není aplikováno žádné clo. Dovozní cla z třetích zemí se liší v závislosti na druhu dováženého zboží.

Gabonský celní sazebník rozlišuje čtyři základní kategorie:

- 1 základní výrobky (léky, vakcíny, zdravotnické vybavení, rýže a pšenice) – sazba je 5 %
- 1 suroviny pro průmyslový sektor – sazba 10 %
- 1 polotovary (zejména většina dovážených potravinářských výrobků) – celní sazba je 20 %
- 1 běžné spotřební zboží (alkoholické nápoje, parfémy, elektronika apod.) – sazba 30 %.

Dále se platí tzv. procesní poplatek ve výši 2 – 80 % z CIF, speciální zvýšená daň platí pro dovoz piva (12 %), vína (2 2%), minerálních vod, šumivého vína a lihovin (32 %) a cigaret (28 %), Gabon se rovněž zvýšenými cly brání nadměrným dovozům mýdla, stolních olejů a mouky. Dovoz zbraní je podmíněn povolením Ministerstva vnitra. Další informace o celním sazebníku zemí CEMAC.

Na dovezeném potravinářském zboží musí být vyznačeno datum trvanlivosti výrobku, popis výrobku na obalech by měl být ve francouzštině, ale toto není vyžadováno zákonem. Dovážené zboží by mělo splňovat evropské (francouzské) normy, Gabon dosud nemá žádnou agenturu pro normy a standardy. Při vývozu zboží se zatím neplatí žádná exportní daň, ačkoliv se vláda snažila jí v nedávné minulosti zavést. Kvůli velmi negativní odezvě z ropného sektoru a sektoru těžby dřeva vláda od zavedení daně upustila. Je zakázán vývoz kulatiny a nezpracovaného dřeva. Certifikát původu zboží při exportu z Gabonu vydává pro vývozce obchodní komora CCAIMG (Chambre de Commerce, d' Agriculture, d' Industrie et des Mines du Gabon). V Gabonu nejsou platná žádná zvláštní dovozní omezení nebo zákazy. Je zakázáno dovážet pornografii, drogy, narkotika a nepovolené léky. Dovoz živých zvířat je možný pouze s mezinárodním nebo národním očkovačím průkazem a s kompletně provedeným očkovaním. Ochranná opatření při dovozu cukru, vajec a komponent těžních zařízení do Gabonu byla již popsána výše.

5.2 Formy a podmínky působení na trhu

1. ledna 1998 vstoupila v platnost dohoda mezi africkými zeměmi měnové CFA-zóny, nazvaná OHADA (Organisation pour l'Harmonisation du Droit des Affaires en Afrique), která podporuje rozvoj afrického hospodářského společenství, společnou obchodní politiku a garantuje obchodníkům a investorům právní jistotu a kompatibilitu. Gabon přistoupil k dohodě OHADA a zdejší obchodní právo se až na výjimky neliší od evropského. Gabonské obchodní právo umožňuje jak domácím, tak zahraničním firmám fungovat m.j. jako s.r.o. nebo a.s. Zahraniční investoři mohou vlastnit veškeré podíly ve firmě, platí pouze určité základní odlišné požadavky na výši minimálního kapitálu. Zahraniční společnosti registrované v Gabonu mají podle zákona stejná práva jako místní společnosti. Pro jejich registraci platí rovněž stejné předpisy a pravidla. Gabonská vláda zřídila Agenturu pro podporu investic a exportu (Agence de Promotion des Investissements et des Exportations) a CDE (Centre de Développement des Entreprises), kde lze vyřídit veškeré formality spojené se založením společnosti (guichet unique). Pravidla pro zřízení kanceláře jsou kodifikována v obchodním zákoníku a prováděcích předpisech. Pro založení společnosti je potřeba udělat podobné procedury jako v ČR a dokládat obdobné doklady, společenská smlouva musí mít pak i stejné, nebo velmi podobné náležitosti jako v ČR.

Kroky při založení firmy:

1. povolení od gabonského ministerstva obchodu
1. zápis do obchodního rejstříku na tomto ministerstvu
1. přidělení fiskálního statistického čísla od daňového úřadu
1. obchodní (živnostenská) licence od orgánů komunální správy
1. zaregistrovat se u Caisse Nationale de Sécurité Sociale
1. publikovat registraci v oficiálním věstníku.

K otevření pobočky zahraniční společnosti, jejíž hlavní sídlo je registrováno mimo území republiky Gabon, je nutné:

1. vyplnit žádost o autorizaci firmy na Ministerstvu obchodu, s uvedením spolupracující (partnerské) gabonské společnosti. Autorizace od Ministerstva obchodu je nezbytná.
1. přihlásit společnost u Daňového úřadu
1. zaregistrovat se u Caisse Nationale de Sécurité Sociale Výše uvedené dokumenty musí být zpracovány za účasti úředníka Obchodního soudu, protože ten musí osvědčit dokumenty o registraci mateřské firmy v zahraničí, sepsat zápis z jednání správní rady nové pobočky v Gabonu, zápis z jednání valné hromady, osvědčit kopii smlouvy o partnerství s vybranou domácí společností a potvrdit dvě kopie žádosti o souhlas s provozováním příslušného podniku od místního soudu. Dále musí žadatel předložit dvě fotografie a kopie pasu generálního ředitele nové gabonské pobočky.

Celý proces registrace nové firmy trvá v Gabonu asi tři měsíce.

5.3 Marketing a komunikace

Hojně jsou využívány reklamních poutače. Největší efekt má reklama v hromadných sdělovacích prostředcích. Gabonci získávají informace četbou tisku (60 %), posloucháním rádia (75 %), sledováním TV (40 %) a pochopitelně ze sociálních sítí. V oboru nabídek a prodeje běžných spotřebních a strojírenských komodit leží největší tíha akviziční činnosti na místním zástupci. Nejdůležitější je přitom osobní kontakt s odběrateli nebo institucemi. Jiné cesty je samozřejmě třeba volit v oboru dodávek investičních celků, eventuelně dodávek pro státní úřady. Zde mají dosud největší efekt přímé kontakty na státní správní orgány a příslušná ministerstva. Velmi vhodná (zejména pro místně etablované firmy) je účast na výstavách - v Gabonu se nepravidelně konají mezinárodní veletržní akce (většinou oborové, zaměřené na ropný průmysl, zemědělství). Tyto výstavy sice mají jen lokální význam, pro propagaci dováženého zboží ale mohou mít velký dopad. Populární je čím dál víc reklama na Instagramu a dalších sociálních médiích.

5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví

Za patentové řízení a ochranu copyrightu, ochranných známek a značek je v Gabonu odpovědné Ministerstvo obchodu. Práva musí být registrována v místě a vynucována podle místních zákonů. Gabon přijal zákony vyhlášené African Intellectual Property Office (OAPI), se sídlem v Yaoundé, která si klade za cíl mj. ochranu patentů. Jako člen OAPI přijal Gabon řadu závazků vyplývajících z mezinárodních smluv na ochranu patentů, duševního vlastnictví, včetně Pařížské a Bernské dohody a dohody o zřízení Světovou organizaci pro duševní vlastnictví. Jako člen WTO je Gabon signatářem dohody TRIPS. Navzdory účasti v těchto mezinárodních konvencích bylo dosud uděláno málo pro zastavení prodeje pirátských hudebních nahrávek, videokazet, CD atd.

5.5 Trh veřejných zakázek

Veřejné zakázky (tendry) jsou publikovány v místním tisku s dostatečným předstihem. Jde o obvyklou formu vyhlašování těchto zakázek. Tendry jsou také spojeny s platbou nevratného vstupního poplatku. Zájemce musí být také předem registrován u státního úřadu, který tendr vyhlašuje. Zakázky, financované některou z mezinárodních organizací, jsou zveřejňovány s dostatečným předstihem, ale spíše v zahraničních pramenech. Bylo by však naivní se domnívat, že je možné vstoupit v Gabonu do soutěže o větší tendry bez přípravy a průzkumu terénu, znalostí místní konkurence a poměrů (vazeb). Účast v zakázkových soutěžích vyžaduje dlouhodobé sledování situace s nutným předběžným lobováním na příslušných centrálních úřadech a zajištěním relevantních informací (a financí ve státním rozpočtu) ještě před oficiálním vyhlášením podmínek tendru. To bez stálé přítomnosti na místním trhu není prakticky možné. Už jen z technického hlediska bývají soutěže velmi často upraveny „na míru“ předpokládanému vítězi (tzn. nejsilnějšímu konkurentovi).

5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů

Gabon je členem Mezinárodního centra pro řešení investičních sporů (ICSID) a newyorské konvence z 1958, závazky vyplývající z účasti v těchto smlouvách však nezavedl do vnitrostátního práva. Gabon je členem WTO a od 1994 je členem agentury MIGA. V 1995 podepsal také Gabon konvenci, připravenou organizací OHADA, která uvádí do souladu právní normy svých členských zemí se zahraničím v oblasti řešení obchodních a investičních sporů. Investiční spory jsou řešeny gabonskými soudy, většinou za účasti zástupce vlády. Zásadní důležitost při řešení obchodních sporů má znění uzavřené smlouvy, kde by měl být způsob řešení sporů přímo zakotven. Spory se řeší soudně nebo prostřednictvím rozhodčích arbitrů, a to v místě nebo i mezinárodně. Gabonské obchodní právo umožňuje arbitráž mezi legálně existujícími veřejnými institucemi a ostatními obchodními subjekty. Toto obchodní právo uplatňuje zejména principy, převzaté z francouzského práva a obsahuje i zákony o bankrotu. S řešením sporů v Gabonu jsou však obvykle spojeny také vysoké náklady a vynutitelnost práva je obtížnější a zdlouhavá. Vhodnější je vždy dohoda nebo obchodní mimosoudní vyrovnání. Proti místnímu subjektu bude cizinec vždy v nevýhodě. Dále je vždy třeba plné znalosti francouzského práva, místního zvykového práva a procedurálních zvyklostí (nutný lokální právní zástupce). Případný spor lze v rámci konvence OHADA řešit u soudu v Abijanu, což dává větší šanci na úspěch.

5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria

Gabonské vízum je nutné získat ještě před cestou, případně ve spolupráci s honorárním konzulem zařídit on arrival. Při vstupu do země je vyžadováno potvrzení o očkování proti žluté zimnici. V rámci boje proti pašování dětí vyžadují letištní orgány důkazy o vztahu k těmto dětem. V případě, že nejde o vlastní dítě, je nutné legalizované pověření od zákonných zástupců.

Pro Českou republiku je v praxi příslušný ZÚ Gabonu v Berlíně.

Z ČR je možno cestovat letecky společnostmi Air France (přes Paříž), Lufthansa (přes Frankfurt) nebo Turkish Airlines. V Libreville přistávají také Ethiopian Airlines a Royal Air Maroc. Doporučuje se mít předem zajištěno vyzvednutí na letišti a doprovod místním partnerem.

Gabon je tropická země, ve které se vyskytuje řada nebezpečných tropických chorob (např. Chikungunya, Dengue.). Před cestou do země subsaharské Afriky regionu by měl proto každý cestovatel navštívit odborného lékaře - specialistu na tropické choroby, kde lze absolvovat všechna povinná a doporučená očkování - proti žluté zimnici (povinné), žloutence A i B, břišnímu tyfu, meningitidě, choleře a tetanu. Doporučuje se nechat si před cestou zkontrolovat také protilátky na TBC a dětskou obrnu. Pro krátkodobý pobyt je doporučována předběžná profylaxe antimalariky, přičemž na jednotlivé deriváty se po čase v teritoriu vytváří resistance. Proto je nutno typ použitého antimalarika konzulovat před odjezdem se specialistou. Při výskytu sebemenších příznaků jakékoliv nemoci (chřipky, angíny, bolesti hlavy, pocity únavy) je nutno navštívit nejbližší laboratoř či nemocnici a nechat si udělat malarický test. Léky proti již probíhající malárii jsou v Gabonu volně v prodeji. Zásadní je nenechat nemoc rozvinout (inkubační doba je cca týden) – pak může mít fatální následky. Rovněž lze doporučit, aby si cestovatel koupil balení místních antimalarik a vzal si ho zpět s sebou do ČR.

Gabon je stabilní a relativně bezpečnou zemí. Přesto, jako v každé zemi, existuje obecná kriminalita (krádeže, kapsářství). Je třeba zachovávat obecná pravidla bezpečnosti, nepohybovat se sám v noci, vyhnout se lidovým čtvrtím, hromadným shromážděním, nenosit viditelně cenné předměty, neukazovat peníze, zamykat auto i během jízdy. Kontrolám je lépe ukazovat legalizované kopie dokumentů. Cestovatelům doporučujeme dobrovolnou registraci v systému Drozd.

5.8 Zaměstnávání občanů z ČR

Velké gabonské obchodní i průmyslové společnosti využívají běžně cizích odborníků (stále zejména francouzských, ale velmi roste počet specialistů z USA), kteří do země přinášejí do společného podnikání zpravidla své know-how. Domácí managementy velkých podniků nejsou většinou příliš úspěšné.

V Gabonu platí zákon, omezující počet zahraničních expertů ve firmě na 10%. Tento zákon sice nebývá zcela striktně dodržován (zejména čínskými firmami), nicméně tlak odborů na omezování cizích pracovních sil je velký.

Pro zaměstnávání cizinců musí v Gabonu registrované firmy získat nejprve u ministerstva práce zaměstnanecký limit pro cizí státní příslušníky, na jeho základě mohou žádat pro své zaměstnance o pracovní povolení (vydává pracovní úřad příp. ministerstvo práce a zaměstnanosti). Ministerstvo zahraničních věcí pak cizinci vyřídí u zastupitelského úřadu Gabonu v jeho zemi (nejbližší zemi) pracovní vízum.

Rezidenční povolení nemusí mít v Gabonu státní příslušníci členských zemí skupiny CEMAC.

V Gabonu je údajně pro zaměstnance zahraničních firem zavedena povinnost výstupního víza. Místní síly jsou hojně využívány všemi joint-venture podniky, zastupitelskými úřady i obchodními zastoupeními. Místní gabonské síly jsou ve srovnání s většinou okolních zemí v průměru vzdělanější, ale také již poměrně drahé. Výhodou je, že počet vysokoškolsky vzdělaných lidí v Gabonu je rovněž vyšší než v okolí.

Zákoník práce vychází z francouzského modelu a velmi silně chrání práva gabonských zaměstnanců. Odbory jsou velmi vlivné, silné a aktivní. Zaměstnávání upravuje zákoník práce z roku 1992. Ten mj. uzákonil minimální mzdu (150000 FCFA), kolektivní vyjednávání, upravuje řešení pracovních sporů, zaměstnávání žen a ostatní náležitosti známé z Evropy. Problémy se zaměstnaností se řeší na jednání tripartity.

5.9 Veletrhy a akce

V Gabonu se nepravdělné mezinárodní veletržní akce (většinou oborové, zaměřené na ropný průmysl, zemědělství) konají pouze v Libreville. Účastní se ho většinou pouze v místě etablované firmy, mají jen lokální význam, pro propagaci dováženého zboží ale mohou mít velký dopad.

6 Kontakty

Podkapitoly:

[6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu](#)

[6.2 Praktická telefonní čísla \(záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.\)](#)

[6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty](#)

6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu

V Gabonu zastupitelský úřad ČR není a země je pokrývána ZÚ ČR v Nigérii.

Embassy of the Czech Republic

5, Gnassingbe Eyadema Street,

Asokoro District, Zone 4,

Abuja, Nigeria

Tel.: 00234-70 - 37571096

E-mail: Abuja@mzv.gov.cz

Abuja.Commerce@mzv.gov.cz

Web: www.mzv.gov.cz/abuja

Honorární konzulát ČR v Libreville byl otevřen v červnu 2018. Honorárním konzulem byl jmenován pan Jozef Kupec, který dlouhodobě v Gabonu působí a podniká.

email: vaegabon@seznam.cz

V červenci 2024 byla založena Česko - Gabonská smíšená obchodní komora v čele s bývalým předsedou vlády ČR, Mirkem Topolánkem.

6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)

V Libreville jsou v provozu soukromé francouzské kliniky na dobré úrovni. Na venkově je však i ambulantní ošetrovna pro poskytnutí alespoň první rychlé pomoci dostupná jenom zřídka. Lékařskou péčí je nutné platit v hotovosti, je nutné uzavřít před cestou dobré pojištění pro pobyt v této zemi zahrnující i možnost evakuace do ČR.

- Policie: 177, +24176 33 29, 72 00 37, 72 00 39
- Požárníci: 18
- SOS Medecins: 74 74 74, 74 08 88
- Poliklinika El Rapha v Libreville : 44 70 00, 20 01 03, 07 98 66 60
- Klinika Chambrier v Libreville : 72 93 02
- Vojenská nemocnice v Libreville: 72 02 37, 72 02 38, 79 36 88
- Nemocnice Jean Ebori: 73 20 12

6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

- 1 www.eiu.com
- 1 www.finances.gouv.ga
- 1 www.presidentalibongo.com
- 1 www.gouvernement.ga
- 1 www.cemac.int/
- 1 www.gaboneco.com
- 1 www.legabon.org
- 1 <http://fr.infosgabon.com>
- 1 www.agpgabon.ga
- 1 www.lepratiquedugabon.com